

Mona Juuls grundlovstale

Taler

Mona Juul
Formand for Det Konservative
Folkeparti

Dato

5. juni 2026

Sted

Konferencecenter Metalskolen
Jørlunde

1 Kære alle sammen.

5

I dag vil jeg sige noget om tillid. Og komme med en advarsel.

10

For i Danmark hænger det demokratiske liv sammen på en helt særlig måde. Vi har skabt en unik demokratisk sammenhængskraft.

15

Det begyndte en forårsdag i 1848. Da vi danskere i fordragelighed gik til kongen og krævede folkestyre og frihedsrettigheder. Der var ikke meget fransk revolution over dét. Der var ingen guillotine. Og da den folkemængde, der var gået til kongeslottet med deres krav, straks fik et positivt svar, kvitterede de da også med et ”Kongen leve!”

25

Danskerne har aldrig været et revolutionært sindet folk. Vi mener, at uenigheder kan håndteres civiliseret.

Grundloven satte os fri – blandt andet fri til at tale. Alle må sige og skrive deres
tanker. ”[...] dog under ansvar for domstolene”, som det hedder i §77. Det er en
35 paragraf, der peger mod fremtiden. Den beskytter nemlig det, vi siger her i dag –
og det, enhver dansker måtte sige i morgen.

40

Med grundloven forpligtede vi os til at blive ved med at tale sammen. Så meget
tillid havde vi allerede dengang til os selv som danskere.

45

Danmark er med andre ord bygget på tillid.

50

55

Vi er gode her i Danmark. Vi er gode til tillid.

60

Vi kan gå til valg, uden nogen sniger to ekstra stemmesedler ned i stemmeurnen.

65

I Danmark kan ældre med dårligt syn række kontanterne til kassedamen og sige:
”Tag, hvad jeg skylder for varerne” og alligevel altid komme hjem med de rigtige

70 byttepenge.

75 Det kan vi godt give os selv et klap på skulderen for. Det er noget, vi har bygget op over generationer. For så stor tillid er ikke natur. Det er kultur.

80

Men hvordan står det til med tillid i den offentlige samtale, vi fik frihed til?

85

Lad mig sige det helt tydeligt: Noget er gået i stykker. Hvor tillid tidligere var vores udgangspunkt, er mistillid i stigende grad blevet en industri.

90

Den offentlige debat bliver latterliggjort, når den mest består af skældsord og smileyer, der kaster op.

95

Og så sidder der måske slet ikke nogen i den anden ende af den debat. Man har i stedet fået en skriftlig sherifstjerne af en russisk robot, der er fuldautomatisk, er
100 putinist og altid klar til at spille ens tid.

105 Det var faktisk ikke tanken med en grundlovssikret ret til kommunikation.

110

Med friheden følger et moralsk ansvar for demokratiet. Et ansvar for at lytte. Ellers ved man ikke, hvad andre har brug for. Eller hvordan vejen til et kompromis ser ud.

115

At gå på kompromis er at tage sine egne holdninger så alvorligt, at man faktisk er parat til at gøre dem til virkelighed. Også selvom det så, i realiteternes verden, sker lidt ad gangen – og altid uden ultimative krav. Det handler nemlig om at blive enige, når man er uenige.

125

De ultimative krav er med andre ord med til at ødelægge den samtale, som dansk politik er. Det er med til at mistænkeliggøre det at gå på kompromis. Og uden tillid til kompromisser, bliver der mindre enighed og færre resultater.

130

Vi er nødt til at gøre det bedre.

135

Vi skal bruge mindre tid på at få os selv til at se godt ud og endnu mindre tid på at få andre til at se dumme ud.

140

Løsningen er altså en slags mindre-mindre, kunne man sige.

145

150 ***

155 Tilliden bliver udfordret i politik. Men også i vores samtale på sociale medier.

160 Man kan – helt i grundlovens ånd – udtrykke sig frit og demokratisk på Facebook, X og andre sociale medier.

165

Man kan for eksempel rose den her tale alt det, man vil. Eller skrive, at hende der Mona Juuls hår, det så da mærkeligt ud. Det kan man godt have tillid til, at nogle mener.

170

Men på de samme sociale medier møder vi videoer af overfald og tilfældig vold. De kan være så skamklippede, at sandheden går tabt. De bringes uden kontekst
175 – uden at man reelt ved, om man ser på en voldsmand – eller en, der agerer i selvforsvar. Og greb politiet ind? Er vedkommende dømt og fængslet? Eller var det hele bare fup?

180

Hvor ville jeg dog meget hellere kende hele sandheden og kunne have tillid til det, jeg ser.

185

190 Når tilliden forsvinder, begynder det civiliserede samfund at knirke og i sidste
ende risikerer det at brase sammen. Samtale for samtale. Institution for
institution.

195

Vi har set det i USA. Familier splittes over politik. Og når præsident Trump
bliver forholdt noget af et medie, han ikke kan lide, kalder han dem "fake news".
Og siger, at de er "enemy of the people"; fjender af folket. For han vil
mistænkeliggøre alle, der prøver at stille ham til ansvar.

200

205

Hvis vi tror, vores offentlige samtale i Danmark har det svært nu ... så bare vent.

210

215 For til næste folketingsvalg vil vi på grund af AI ikke længere kunne se forskel
på, om en video af en partileder er ægte eller ej.

220 Man vil kunne manipulere, så det vitterligt ser ud, som jeg står og siger det
værste vrøvl.

Og man vil kunne manipulere, så det ser ud, som om mine politiske modstandere omsider er kommet til fornuft.

230

Måske bliver det helt umuligt at skelne mellem det rene vrøvl, som ingen politiker nogensinde har sagt. Og så det rene vrøvl, vi faktisk har sagt.

235

Jeg siger det med lidt humor. Men tænk på, hvor skadelig den forvirring er.

240

Kan I forestille jer, at der i valgkampen dukker en video op af en politiker – og at på den video ser vi noget, vi ikke kan tilgive? Videoen spreder sig, skaber afsky. Selvom indholdet bliver benægtet, er det måske for sent. Folk har set det. Og kun måske når nogen at læse berigtigelsen af historien, inden valgstederne lukker. For måske kommer beviserne for sent. Hvis de da kommer.

250

Så hvor går man så hen for at få sandheden?

255

Jeg kan forstå, at nogle her i Danmark alligevel mener, at sandheden findes på sociale medier. Det gør noget af den nok. Men den findes i så fald inde midt imellem en hel masse forvredne sandheder, deciderede løgne, filtrerede glansbilleder og ufiltreret vold.

260

265

Men kan man så finde sandheden i medierne?

270

Jeg kan forstå, at nogle mener, at danske chefredaktører skal beskrives som nogen, der lever af citat ”bedraget, uægtheden og misbruget”.

275

Det er for voldsomt til mig.

280

Det lyder næsten som om, at nogen kører guillotinen frem.

285

Vi kan håbe, at ham, der har sagt det, bare har tabt hovedet.

290

295

Jeg ville være en sløj konservativ, hvis jeg ikke forsvarede den bestående orden. I disse år er det faktisk særlig vigtigt.

300

305 Derfor forsvarer jeg den etablerede presse her i dag. Ikke fordi journalister er ufejlbarlige. For nu at sige det mildt. Men fordi et frit samfund har brug for institutioner, som vi kan have større tillid til, end vi kan have til spredt fægtning med tastaturer på internettet.

310

Mængden af information vokser, det gør vores mistillid også. Derfor vokser vores behov for reel oplysning. Det stiller krav til de etablerede medier. Vi vil
315 have sandheden, som den er. Vi vil gerne vide, hvis det går godt. Og hvor verden måske står i brand. Hvor folk trives. Og hvor de er frustrerede. Derfor er det ikke nok som journalist at bevæge sig i magtens cirkler. Man skal også bevæge sig i afmagtens cirkler. Vi skal lytte til alle.

320

Det samme krav gælder for politikere. Vi skal lytte til både dårlige nyheder og ubekvemme sandheder. Vi skal have hele historien, og vi skal give hele historien.
325 Vi har brug for at opbygge så meget tillid til hinanden, som vi kan.

330 ***

335 At forsvare pressen er naturligvis stik imod tidsånden. Det er ligefrem kontrært måske. Nærmest punk. Men som andre konservative før mig har sagt, så lever vi i dag i en tid, hvor det mest konservative er at holde fast i det, der har værdi – også det, som mange afskriver som fortid.

340

Og det her *er* vigtigt.

345

Den etablerede presse fastholder en orden, og de fleste også en ordentlighed,
350 fordi der faktisk er en ansvarshavende redaktør – som er en slags modsætning til
den anonyme profil på Facebook, der ikke vil tage ansvar for noget som helst,
men bare hamrer i tasterne i vildskab.

355

Og det er – sammen med journalisternes uddannelse, god skik og at
Pressenævnet holder øje – med til at fjerne mistillid. Det er med til at skabe
tillid. Begge sider i en sag kan blive hørt. Fakta tjekkes. Fejl rettes.

360

Ikke fordi alt så er I sin bedste orden.

365

For aviser begår fejl. Men de kan stilles til ansvar for dem. Det er forskellen til de
370 sociale medier.

375 Jeg mener, tiden er kommet til at se på, om vi skal lave et skattefradrag, så alle
familier lettere kan holde én ordentlig avis – trykt eller elektronisk – efter eget
valg.

380

385 Det vil styrke den frie presse, som jo trues af gratis nyheder, af et internet uden grænser og af nye medier, som i sidste ende kan laves helt og holdent af kunstig intelligens. Det vil styrke sandheden.

390 Hvis du synes, jeg lyder nostalgisk, så svarer jeg: Er vi virkelig kommet så langt fra vores rødder, at en dansk avis ikke hører til i fremtiden?

395 Hvis du synes, jeg lyder naiv, så svarer jeg: Er det ikke nærmere naivt at stole på, at fremtiden bliver bedre af at tro, at vi får hele sandheden på sociale medier?

400

Min advarsel i dag lyder: Pas på, at mistilliden og usandhederne ikke får splittet os ad.

405

410

En dag som i dag skal vi bruge til at tænke over, hvorfor det er gået Danmark så godt, som det er.

415

Hvilken ånd var afsættet?

425 Hvad har vi danskere gjort rigtigt?

430 En af tingene er, at vi her til lands har kunnet kræve frihedsrettigheder og bede om stemmeret, uden at kappe hovedet af hinanden. Men vi kan i dag ikke kan logge på sociale medier uden at få lyst til det.

435

Det må få os til at tænke. Handler vi ud fra vores højeste idealer, når vi lever sådan? Er det sådan, vi giver hinanden lyst til at mødes? Og give hinanden en indrømmelse – for eksempel lige præcis nok til et kompromis?

440

445 Grundlovsdag minder os om, hvem vi er, når vi er allerbedst. Så er vi danskere, der bygger et unikt og smukt samfund – med en tillid til hinanden som intet andet sted på kloden. Så er vi naboer. Demokrater. Uden guillotine.

450

Selvom grundloven har 177 år på bagen, handler den også her i dag i Jørlunde om vores fælles fremtid. Den gav os friheden. Nu skal vi holde fast i tilliden.

455

Kilde

Manuskript taget fra konservativ.dk og udgivet af Danske Taler

460 **Kildetype**
Dokumentation på online medie

Tags
Det Konservative Folkeparti, Grundlovstale

465 **URI**
<https://www.dansketaler.dk/tale/mona-juuls-grundlovstale-2026>

470

475

480

485

490

495